

Ton de Groot met leerlingen
(foto van 2019)

‘Ga met leerlingen in gesprek over mogelijkheden ondanks corona’

Het coronavirus zorgt voor vele veranderingen in de levens van jongeren. Docenten en werkgevers merken dat leerlingen zich anders gedragen. Wat kan een school hieraan doen?

‘Jongeren voelen zich slechter dan voor de coronacrisis’, ‘Coronamaatregelen maken jongeren angstiger en somberder’, ‘Leefstijl jongeren beïnvloed door coronamaatregelen’. Het zijn enkele koppen van artikelen over hoe jongeren zich sinds maart voelen. Dat ook docenten veranderingen merken aan leerlingen, is daarom niet gek.

Het feit dat leerlingen een achterstand op school hebben opgelopen, helpt niet mee, ziet Ton de Groot, directeur van KTS Teylingen in Voorhout. “Onze leerlingen moeten uren draaien, meters maken om vaardig te worden. En daarnaast in het bedrijfsleven meelopen.” Ook de stages werden afgeblazen. “Met name onze basis-leerlingen lopen daardoor zoveel mis, zowel als het gaat om het ontwikkelen op vaardigheidsgebied als op sociaal vlak. Hoe ga je met elkaar om, hoe houd je je staande in de grotemensenwereld. De eerste stappen in hun professionalisering zijn achtergebleven.”

Wat De Groot vooral merkt is dat hierdoor hun gevoel van eigenwaarde wordt aangetast. “We zien dat de zwakkere leerlingen hun gevoel van eigenwaarde uit

hun beroepstrots halen. Maar om dat te kunnen doen, moet je zien en ervaren hoe leuk dat beroep is, en dat is nu niet het geval.”

Scheppen van beroepsbeeld

Dat ziet ook teamleider Arjan Houwaart. “Leerlingen kijken uit naar de stagedag, omdat ze kunnen toevoegen wat ze geleerd hebben. En het helpt ze ook bij het ontwikkelen van een beroepsbeeld, daar speelt de stage een grote rol bij. Het wegvallen daarvan is dus teleurstellend.” De leerlingen hebben extra uren vrij, of er zijn juist extra lessen om hun kennis bij te spijkeren. “Dat wekt irritaties op, want ze willen juist het bedrijfsleven leren kennen.”

Houwaart ziet dat de leerlingen bang zijn om vaardigheden te missen om bij een bedrijf aan de slag te kunnen. “Ze zijn soms prikkelbaar in de les. En dat is ook niet gek, er zijn niet alleen geen stages, er zijn ook vele restricties op school. De pauzes verlopen anders, er zijn regels over wie er in de aula mag zitten. Al die afspraken en regels komen bovenop de normale schoolregels. Het is moeilijk om al die regels aan te houden, merken we. En vergeet niet dat veel van hen

ook hun bijbaantje verloren zijn door de crisis." De school probeert de leerlingen goed te begeleiden en op te vangen, maar dat neemt de irritaties niet weg.

Het is niet een en al droefenis, hoor, benadrukt De Groot. "Het op school aanwezig zijn wordt al als positief ervaren. Er wordt gemopperd op de mondkapjes, maar bijna iedereen doet het en begrijpt ook waarom. Ze willen dat de school openblijft."

Alle kerstactiviteiten zijn afgeblazen, er is geen werkweek of kerstmarkt. En dus wordt geprobeerd om zoveel mogelijk structuur aan te bieden op school. "Zoveel mogelijk lessen gaan gewoon door. En we doen ook wat extra's soms. Vorige week kwam een slager bij de horeca-opleiding een koe uit elkaar halen. Daar bloeien die leerlingen dan echt van op."

Samen in gesprek

Ontwikkelingspsycholoog Steven Pont heeft voor scholen en ROC's gewerkt aan een manier om deze situatie aan te pakken. "De crisis is een feit, ik heb geen toverstokje om alles weg te halen. We moeten dus kijken wat er binnen deze omstandigheden te doen is." Hij oppert om het gesprek aan te gaan met de leerlingen. In situaties als deze zijn er twee groepen te onderscheiden, de doener en de later, legt hij uit. "De ene groep zal bezig blijven en mogelijkheden zoeken binnen de omstandigheden. De andere groep zal alles uit handen laten vallen en het erbij laten zitten."

Ook docenten kunnen in deze groepen ingedeeld worden, benadrukt hij. "Het is voor iedereen een nieuwe situatie, dus ook de docenten moeten op zoek naar manieren om gemotiveerd te blijven."

In bijzondere omstandigheden als deze moet je ook het bijzondere doen, vindt Pont. "Dat moet deels op kracht en deels op slimheid gebaseerd zijn. Die slimheid is te mobiliseren. In een gesprek met leerlingen kun je hen beter laten snappen dat ze de omstandigheden waarin ze zitten niet kunnen veranderen, maar dat ze er wel beter mee om kunnen gaan. En ja, dat is nog steeds heel lastig."

Het stuur in handen

Het gesprek draait om het creëren van overstijgende gedachten, wat kan er in deze periode wel? "Er mag ook ruimte zijn voor het bespreken van dingen die negatief zijn in deze tijd, maar de focus moet op het positieve liggen." Zo krijgen de leerlingen en docenten meer begrip voor het feit dat je deels zelf het stuur in handen hebt. "Probeer een doel te vinden en kijk wat er nodig is om dit te behalen. Zo heb je zelf in de hand wat je kan leren in deze nieuwe omstandigheden."

Pont heeft een video gemaakt ter ondersteuning van docenten bij het voeren van dit gesprek. In deze video wordt uitgelegd hoe je als docent kan praten over de huidige omstandigheden. De video is te vinden op nul18.nl.